
Жазбаша тілді түсінуді дамыту үшін веб-блогтарды қолдануға деген көзқарасты зерттеу

А. К. Бимаганбетова

Жалпыакадемиялық ағылшын тілі кафедрасы, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Түркістан, Қазақстан
ORCID 0009-0005-0226-7299

Н. М. Акешова

Жалпыакадемиялық ағылшын тілі кафедрасы, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Түркістан, Қазақстан
ORCID 0000-0001-5585-1062

Аннотация: Жазу - шет тілін оқытудағы бірегей процесс. Зерттеу жұмысы жазбаша тілді түсінуді дамыту үдерісінде веб-блогтарды қолдану мүмкіндіктерін талдауға арналған. Қазіргі білім беру кеңістігінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану оқу үдерісінің сапасын арттырудың негізгі шарттарының бірі болып табылады. Осы тұрғыдан алғанда, веб-блогтар студенттердің жазбаша мәтінді түсіну дағдыларын жетілдіруде, ақпаратты сараптап, жүйелі талдауда және рефлексия жасау қабілеттерін дамытуда маңызды құрал ретінде қарастырылады. Сонымен қатар, блог жүргізу студенттердің тілдік құзыреттілігін кеңейтуге, өз ойларын ғылыми және шығармашылық тұрғыда жеткізуіне, сонымен бірге дербес және сыни ойлау дағдыларын қалыптастыруына ықпал етеді. Зерттеу барысында веб-блогтарды қолданудың педагогикалық әлеуеті, артықшылықтары мен шектеулері айқындалып, оларды оқу тәжірибесінде тиімді пайдаланудың әдістемелік негіздері қарастырылады.

Ағылшын тілі сабақтарында жазу дағдыларын игере отырып, оқушылар сыни және шығармашылық перспективаны дамытады, бұл оларға жаңа және басқалараға ұқсамайтын нәрселерді үйренуге көмектеседі. Ол сонымен қатар идеяларды қалыптастыруға бағытталаған.

Жүргізілген зерттеудің мақсаты студенттердің жазуды дамыту үшін веб-блогтарды пайдалануға деген көзқарасты зерттеу болды. Зерттеуде И. Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтының, Педагогика және филология факультетінен 40 студент қатысты. Зерттеу мақсатына жету үшін зерттеудің сипаттамалық түрі қолданылды. Сауалнама 1-ші және 2-ші курс студенттері арасында жүргізілді. Барлық деректерді жинағаннан кейін нәтижелерді шығару үшін Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 23 нұсқасы қолданылды. Нәтижелерге сәйкес сипаттамалық статистика студенттердің жазу дағдыларын дамыту үшін веб-блогтарды пайдалануға деген оң көзқарасын көрсетті. Сонфыммен қатар, курстар мен жыныс арасында айтарлықтай айырмашылық болған жоқ.

Түйінді сөздер: веб-блог жүргізу, жазу дағдысы, EFL студенттері, блогтар.

1. Кіріспе

Ағылшын тілі кеңінен қолданылатын тіл болып табылады, оны миллиондаған адам үйренуге тырысады. Шет тілін үйрену, оны жақсы меңгеру ең алдымен халықаралық қатынастарда ерекше рөл атқаратыны бәрімізге түсінікті. Тіл адамдармен өмір сүре отырып дамиды. Ағылшын тілін оқыту - күрделі процесс және қызықты жұмыс. Оқу барысында тілді дұрыс үйрету, ауызша, сауатты жазу, мәнерлеп үйрету өте ойластырылған. Егер ағылшын тілін оқытудың білім беру мақсаты шет тілінде сөйлеуді үйрену, қарым-қатынас жасай білу, ортақ

түсінікке қол жеткізу және қарым-қатынасты нығайтуға ұмтылу болса, білім беру мақсаты басқа адамдардың тыңдау мәдениетін қалыптастыру негізінде өз пікірін білдіру және қорғау болып табылады. Қазіргі онжылдықта шет тілін үйрену жұмыс табу және әлемнен қалыс қалмау үшін міндетті болды. Ол мәдени, экономикалық және саяси оқиғалармен, білім берудің шет тілімен қатар өзгеруде.

Тілдесу тыңдауға, сөйлесуге, жазуға және оқуға негізделген. Табиғаты бойынша адамның сөйлескісі келетіні бар. Сөйлеуге деген ұмтылысты жоюда қолданылатын әдістердің бірі- жазу. Жазу; сезімдер, ойлар, тілектер мен оқиғалар ол ережелерге сәйкес рәміздермен түсіндіріледі [1].

Жазу - бұл адамзат тарихының бастауы. Басқа тілдік дағдылармен бірге жазу қабілеті уақыт өте келе тарихи процесте болады, ол қарапайым қарым-қатынас құралынан күрделі білікке айналады. Жазу - «меңгеру қажет» өмірлік маңызды коммуникативтік дағдылардың бірі. Жазу - бұл оқушылар үшін ғана емес, оқытушылар үшін де күрделі процесс. Әрине, бұл мұғалімдер үшін EFL оқушыларының жазу дағдыларын жақсарту үшін мүлтіксіз жұмыс [2]. Шетелдік оқушылардың хатты түсінуін жақсарту күрделі және шығармашылық процесс болып табылады. Тілдің байлығы, бір жағынан, оқушылардың жаңа құбылыстарын, ұғымдары мен түсініктерін ұлғайтуға байланысты, ал екінші жағынан, бұл тілді жан-жақты меңгеру. Жазуға үйрету тілдік сабақтар бағдарламасының ажырамас бөлігі болып табылады. Оны жеке қарауға болмайды. Ол оқытумен, жазбаша және ауызша сөйлеуді дамытумен, бейнелеу өнерімен, жұмысқа дайындықпен және дене шынықтырумен тығыз байланысты. Жүйелі сөйлеуді, сөйлеу стилін және сөйлеу жұмысын хат арқылы үйретуге болады [3].

EFL оқушысын жазуға үйрету дайындық кезеңінен басталады. Оқушылардың қолының икемділігін және көзбен өлшеу, графикалық дағдыларды қалыптастыру қабілетін арттыру қажет. Жазбаша сөйлемше - бұл дағдыны іс жүзінде дамытуға болады. Бастауыш мектеп кезеңінде оқушыларға белгілі бір тәртіппен жазу дағдысын үйрету керек. Жазу ең бастысы, дағды төрт негізгі тілдік дағдылардың ішінде соңғы болып игерілуі керек [4]. Осы себептерге байланысты жазу қабілеті де өте қиын және ұзақ процесте. Бұл дағдыны тиімді пайдалана алатын оқушы академиялық салаларда, қоғамда және болашақ жұмыста табыстырақ, бұл оның ішкі дамуында өте маңызды. Жазуды түсіну қиындық тудыратын өнімді дағдылардың бірі болып саналады, сонымен қатар ол ең күрделі болып табылады. Тиімді жазу қадамдарын үйрете отырып, оқушылар білікті ағылшын жазушылары бола алады [5]. Ағылшын тілінде жазу дағдыларының маңыздылығы көптен бері назарда болды, ал жазу сабағында оқыту мен оқу процесі ерекше назар аударуды қажет етеді. Әсіресе, ESL / EFL жазу контекстінде бұл оқушылардың тиімдірек жазушы болуына кедергі келтіретіні байқалады. Сонымен қатар, мұғалімдердің негізгі назары оқушылардың жазуды түсіну сапасын арттыруға бағытталған [6].

Жазу жеке, кәсіби және әлеуметтік аспектілерде маңызды және белгілі бір мақсатқа ие не болып жатқаны-мәнерлеу тәсілі. Жазу қабілеті біздің күнделікті өміріміздің кез-келген кезеңінде ол біздің алдымызда көрінуі мүмкін. Жазу жүйесі, байланыс үшін қолданылатын тіл деп аталатын жүйе; бұл белгілі бір белгілермен анықтайтын тағы бір жүйе. EFL студенттерінің жазбаша түсінігін дамытудың көптеген тәсілдерін, әдістерін және әдістерін ұсынуға болады.

Веб-блог жүргізу

Блог сөзі 1997 жылы 17 желтоқсанда Пайда болды Джорн Бергер "Интернет күнделігіне" балама ретінде қысқа сөзді қолданды: веблог (интернетті тіркеуден- "Интернеттегі оқиғаларды жазу"). Содан кейін блог етістікке және Интернеттің негізгі қорғанысына айналды. Дегенмен, бірінші блог "блог" терминінің өзі ойлап табылғанға дейін көп уақыт бұрын пайда болды [7]. Блог жүргізу-бүгінгі таңдағы ең даулы ұғым. Блог-Бұл Интернеттегі жеке күнделік. Блог күн сайын немесе аптасына бір рет жеке өміріңіз, жұмысыңыз немесе хоббиіңіз туралы жазу үшін қажет; ойларды, жазбаларды, фотосуреттер мен бейнелерді орналастыру. Қолданылатын Интернет бірдей болғанымен, developng технологияларымен оқырмандар баспагерлерге айналды және мазмұнды жүктеп салу оңайырақ болды. Блог

жүргізу кезінде оқырмандарға түсініктеме беруге, талқылауға және блогқа қатысты өз реакцияларын білдіруге мүмкіндік берілді. Жеке веб-сайтты жобалауға қажетті техникалық білімнің, уақыт пен шығынның орнына пайдаланушылар Интернеттегі әртүрлі сайттар арқылы өз блогтарын оңай жасай алады. Өз тәжірибелерімен бөлісу үшін басқа пайдаланушылармен блог жүргізу олардың тиімді жазушы болуына көмектеседі. Себебі, қазіргі онжылдықтарда барлығы ақпарат өндіруге демократиялық жолмен қатысады. Блог жүргізу-әлеуметтік медианың танымал түрі.

Блог жүргізу адамның жеке парағын құру және жазбалармен, бейнелермен, суреттермен және файлдармен бөлісу үшін қолданылады. Сіз жеке блогтар тап болады, бірлескен блогтар, ұйымдық блогтар және басқа да түрлері оғ блогтар. Блог жүргізу білім алу процесінде, әсіресе кез келген басқа шет тілдерін үйренуде де танымал. Сонымен қатар, блог жүргізу EFL оқушысының жазу дағдыларын тартады. Бұл оқушыларды жазуды түсіну бойынша жұмыс істеуге, тапсырмаларды жазуда мұқият болуға және блог жарияламас бұрын қателіктерге назар аударуға, қателіктерін түзетуге ынталандырады. ХХІ ғасыр оқушылары блог жүргізу сияқты оқу кезінде интерактивті тәсілдерін бағалайды. Олардың жазбалары, блогтары туралы кері байланыс арқылы олар дұрыс жазуды үйрене алады және жазу мәнерлерін өзгертеді [8]. Блог жүргізу әсіресе оқу және жазу дағдыларын жетілдіруге бағытталған. Сонымен қатар, ол оқушылардың сыни ойлауын жақсартуға бағытталған және мұндай elearning құралдары EFL оқушыларының тілдік дағдыларын дамытуға көмектеседі [9]. Веб-блог технологияларын шет тілін оқыту процесіне сәтті және органикалық түрде енгізуге болады. Блог жүргізуді қолдану оқушылардың жазу дағдыларын жетілдіреді, оқушылардың ой-өрісін дамытады және оқуға деген оң мотивацияны қалыптастырады. Соңғы жылдары авторлар шет тілін оқытудағы әлеуметтік қызметтер мен Интернет қызметтерінің әлеуетін қарастыратын бірқатар жұмыстар пайда болды. Интернеттің заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологиялары бір сыныптағы немесе топтағы оқушылар арасында сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін дамытуға және шет тілінің компоненттерін қалыптастыруға жағдай жасайды. Блог EFL студенттерінің жазу дағдыларын дамытуға жағдай жасайтын маңызды қызметтердің бірі болып табылады. Онлайн оқыту блогында өзін-өзі көрсетудің бірегей, стильдендірілген түрін ұсынатын веб-сайттың, жеке күнделіктің және жазу кеңістігінің мүмкіндіктері бар.

2. Өзекті мәселені анықтау

Жазуды түсіну ана тілінде де, шет тілін оқытуда да өршіл болып саналады. Жазу қабілеті, басқа негізгі тілдік дағдылар сияқты, L2 оқытуда шешуші орын алады. Сонымен, екінші тілді меңгерудегі түсіну функциясын жазу, мысалы, екінші тілдің грамматикалық құрылымдарын оқыту және нығайту, қарым-қатынас функциясынан басқа контекстке сәйкес сөздер мен идиомаларды қолдану. Жазу адамға басқалармен кеңістік пен уақыт шектеусіз сөйлесуге мүмкіндік береді. Жазбаша қарым-қатынас мектепте, жұмыста және қоғамда академиялық өзін-өзі көрсету үшін табыстың кілті болып табылады. Жазу-ең көп күш жұмсау арқылы дамытуға болатын ең ауыр дағды. Бастауыш ағылшын тілі сабағының оқу жоспарында жазбаша зерттеулер жүргізіліп жатқан кезде оқушылар өздерінің жақын ортасынан бастап өздерімен бірге әрекет ете алатындығы айтылған. Соған қарамастан, қазіргі кезде оқушылар жазуға деген ынтасының жоқтығынан зардап шегуде. Грамматикалық құрылымды дұрыс түсінбеу, сөздік қорының жеткіліксіздігі және жазу стилінің шатасуы салдарынан оқушылар қиындықтарға тап болуы мүмкін. Жалпы, жазбаша білім беру тек грамматикалық ережелерді үйрену және сөздерді дұрыс жазу ғана емес. Мәтін құрудың мақсаты жазушыға тақырыпқа байланысты мағыналы сөйлемдер құра білуге көмектеседі. Мұндай қиындықтарды шет тілін оқыту кезінде кездестіруге болады. Ағылшын тілін үйренушілердің жазбаша түсінігін дамытудағы кейбір міндеттерге сәйкес келесі зерттеу мақсатын ұсынуға болады.

3. Зерттеу мақсаты

Жақында жүргізілген зерттеу ағылшын тілі сабақтарында Веб-блог жүргізудің қолданылуын тексеруге бағытталған. Блог жүргізуді қолдану оқушылардың жазу дағдыларын жетілдіруге көмектеседі. Ол EFL студенттерінің жазуды түсінуді дамыту үшін Веб-блогтарды пайдалануға деген көзқарасын зерттеуге бағытталған. Ағымдағы мақала келесі зерттеу сұрақтарына жауап беруге бағытталған.

Зерттеу сұрақтары

1. Жазуды түсінуді дамытуда Веб-блог жүргізуді қолданудың тиімділігі қандай?
2. Қатысушылар қолданатын Веб-блогтар жынысына қарай қалай ерекшеленеді?
3. Қатысушылар қолданатын Веб-блогтар университеттегі оқу жылдарына байланысты қалай ерекшеленеді?

4. Материалдар мен әдістер

Зерттеу дизайны

Сипаттамалық зерттеу дизайны зерттеу мақсатына жету үшін ағымдағы зерттеу жұмысында қолданылды. Сипаттамалық зерттеу дизайны қазіргі жағдай туралы есеп береді. Ол не, қайда, қалай, қайсысы деген сұрақтарға жауап береді [10]. Ол оқушылардың жазу дағдыларын дамыту үшін Веб-блог жүргізуді қолдануға деген көзқарасты анықтауға бағытталған. Зерттеу сұрақтарына жауап беру үшін сандық талдау қолданылды. Сандық-бұл сандардың көмегімен нақты зерттеулердің сипаттамасы [11].

5. Параметрлер мен қатысушылар

Жақында жүргізілген зерттеуге барлығы 40 оқушы қатысты. Зерттеу мақсаттарына жету үшін Ы.Алтынсарин Атындағы Арқалық Педагогикалық Институтының Педагогика Және Филология факультетінен 24 әйел және 16 ер оқушы іріктелді. Қатысушылар бірінші және екінші курс студенттері болды. 17-18 жас аралығындағы бірінші курс студенттері, 2 курс студенттері шамамен 18-19 жаста. Ағылшын тілін білу деңгейлері Бастауыш және Аралық деңгейге дейін. Ағымдағы зерттеу 2022-2023 оқу жылының күзгі семестрінде жүргізілді. Зерттеуге қатысушыларды іріктеу кезінде ынғайлы іріктеу әдісі қолданылды. Ынғайлы іріктеу-бұл кездейсоқ емес іріктеудің бір түрі, егер зерттеу мақсаттары үшін қол жетімділік, белгілі бір уақытта қол жетімділік немесе қатысуға дайын болу сияқты белгілі бір практикалық критерийлерге сәйкес келетін мақсатты популяцияның өкілдері енгізілсе [12].

Деректерді жинау құралы

Жақында жүргізілген зерттеуде Фагих әзірлеген блог жүргізу туралы сауалнама пайдаланылды. Сауалнама барлығы 14 тармақты қамтиды. Және ол екі бөлімге бөлінген: А бөлімі: Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерткенім, және В бөлімі: Блогтар және жазуды үйренуге деген көзқарасым. А бөлімі 1-8 тармақтарды, В бөлімі 8-14 тармақтарды қамтиды. 5 баллдық Ликерт шкаласы құралы қолданылды. Респонденттерден жауаптарды таңдау талап етілді: 1- "мәлдем келіспеймін", 2-"келісемін", 3- "белгісіз", 4- "келісемін" және 5- "толығымен келісемін". А – "Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым" бөлімдеріне сүйене отырып, блогтарды қолдануға байланысты жазу дағдыларын дамыту тәсілін өзгертуге көмектеседі. "Блогтарда жазу мені академиялық жазу стилін, регистрді және сөздік қорын қолдануға мәжбүр етті" және "Блогтарда жазу мені өз дәлелдерімді ұсыну тәсілін мұқият қайта қарауға немесе эссе жазуда өз сипаттамаларымды ұсынуға мәжбүр етті". В бөлімі - Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым "Мен жазу дағдыларымды дамыту үшін блогтарда жазғанды ұнатамын" және "Блогтар мені белсендірек, интерактивті жазуға ынталандыруы мүмкін" сияқты тармақтарды қамтиды. Жазу дағдыларын дамыту үшін блогтарды пайдалануға оң көзқарасты білдіреді. Сауалнама элементтерінің санына сәйкес

шкаланың ішкі сенімділігі $\alpha =$ түрінде ұсынылды .922, бұл жақында жүргізілген зерттеуде қолданылған шкаланың сенімді екенін көрсетті. Нәтижелер 1-Кестеде келтірілген.

Кесте 1. Шкала сенімділігі

Кронбах альфасы	Элементтер N
,922	18

Талдау және деректер жинау рәсімі

Сауалнама қатысушылардың бағасы мен білім деңгейіне сәйкес таңдалды. Әрбір тармақ оқушылардың жазуды түсінуді дамыту үшін блог жүргізуді қолдануға деген көзқарасын сипаттау үшін анықтауға бағытталған. Тақырыптар түсінікті болды, оқушыларға қиындық тудырмады, нұсқалары алдын ала түсіндірілді. Барлық заттар қатысушыларға түсінікті болды. Зерттеу нәтижелері академиялық мақсаттарда пайдаланылатыны түсіндірілді. Алғашқы қатысушылардан google пішініндегі сауалнамаға өз пікірлерін толтыру сұралды, сонымен қатар олардан өз нұсқаларын шынайы түрде білдіру сұралды. Барлық нәтижелерді жинағаннан кейін нәтижелерді есептеу үшін Әлеуметтік Ғылымдарға Арналған Статистикалық Пакеттің (SPSS) 23-нұсқасы қолданылды. Нормалдылық сынағы параметрлік немесе параметрлік емес сәйкес келетіндігін анықтау үшін есептелді. Колмогоров-Смирнов және Шапиро-Уилк сынақтарының нәтижелеріне сәйкес, Колмогоров-Смирнов сынағы айнымалылардың қалыпты таралуын көрсетті, деректерге параметрлік емес сынақтарды қолдану туралы шешім қабылданды.

6. Нәтижелер мен талқылаулар

Бірінші зерттеу сұрағына жауап беру үшін " веб-блогты жазуды түсінуді дамытуда қолданудың тиімділігі қандай?"сипаттамалық статистика қолданылды. Нәтижелер 2-Кестеде көрсетілген.

Кесте 2. Сипаттамалық талдау

	N	Минимум	Максимум	Ортаңғы	Стандартты ауытқу
Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерттім	40	2,25	5,00	3,7031	,73961
Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым	40	1,33	5,00	3,5542	,84512
Барлығы	40	1,93	5,00	3,6393	,74669

Сипаттамалық статистиканың нәтижелері қатысушылардың жазуды түсінуді дамыту үшін блог жүргізуді қолдануға деген көзқарасы оң нәтиже көрсеткенін көрсетті. А бөлімі-Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерткенім ($M=3,70$) ең жоғары баллды көрсетті, В бөлімі - Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым ($M=3,55$) орташа баллды көрсетті. Ағымдағы зерттеу EFL студенттерінің жазуды түсінуді дамыту үшін Веб-блогтарды пайдалануға деген көзқарасын зерттеуге бағытталған. Деректерді талдауға сәйкес кейбір нақты нәтижелер табылды. Бірінші зерттеу сұрағы оқушылардың жазбаша түсінуді дамыту бойынша веб-блог жүргізуге деген көзқарасын есептеуге бағытталған. Сонымен қатар, сипаттамалық талдау оқушылардың блог жүргізуді қолдануға деген көзқарасы оң екенін көрсетті. Сонымен қатар, кейбір зерттеушілердің жұмыстарында дәл осындай оң нәтижелер блог жүргізуді қолдану оқушының тілдік дағдыларын дамытуға нақты әсер етеді [8]. Блог жүргізуді тілдік сыныпта қолдану жазуды түсінуді дамытуға айтарлықтай әсер етеді. Сондай-ақ, блог жүргізу EFL студенттерінің жазушылық қызметке деген көзқарасын өзгерте алады

деген пікірлер айтылды. Мысалы, блог жүргізу оқушылардың көзқарасына және EFL оқыту нәтижелеріне әсер етеді. Бұл EFL/ESL оқушысының жазу процесін басқару қабілетін арттыруға көмектеседі. Сонымен қатар, оқушылар жазу дағдыларын дамыту үшін Веб-блог жүргізуді қолданудың пайдалылығын анықтады [14]. Осыған ұқсас нәтижелер көптеген ғылыми зерттеулерде көрсетілген. Оқушылар сабақта блог жүргізуді қолдану шешуші болды деп санайды және блог жүргізбестен оқытылатын оқушылардың жазбаларын емес, олардың жазушылық көрсеткіштерін жақсартты [15].

Сонымен қатар, сипаттамалық талдау екі бөлімнен әр тармақтың нәтижелерін есептеу мақсатында жүргізіледі. 3-Кестеде және 4-Кестеде келтірілген нақты нәтижелер.

Кесте 3. А бөлімін сипаттамалық талдау

	N	Минимум	Максимум	Ортаңғы	Стандартты ауытқу
1. Курстық блогтарда жазу мені мәтіндерімнің оқырмандары(оқырмандары) туралы ойлануға және олармен қарым-қатынас жасауға мәжбүр етті	40	1,00	5,00	3,3500	1,02657
2. Курстық блогтарға жазу мені мәтіндерімді әлеуетті оқырманға бейімдеуге мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,7500	,95407
3. Блогқа жазу мені ресми тіркеуді көбірек қолдануға мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,8000	1,22370
4. Блогтарда жазу мені академиялық жазу стилін, тіркеуді және сөздік қорын қолдануға мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,7250	1,17642
5. Блогтарда жазу мені сөйлемдер мен абзацтардың құрылымына мұқият қарауға мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,7000	1,13680
6. Блогтарға жазу мені сөз таңдауы мен сөз емлесін мұқият тексеруге мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,8000	1,06699
7. Блогтарда жазу мені грамматикамды мұқият тексеруге мәжбүр етті.	40	1,00	5,00	3,5250	1,19802
8. Блогтарда жазу мені өз дәлелдерімді ұсыну тәсілін мұқият қайта қарауға немесе эссе жазуда сипаттамаларымды ұсынуға мәжбүр етті.	40	2,00	5,00	3,9750	,80024

Сипаттамалық статистика бойынша 14 тармақ талданды. А бөлімінен алынған ең жоғары нәтижелер: "Блогтарда жазу мені өз дәлелдерімді ұсыну тәсілін мұқият қайта қарауға немесе эссе жазуда сипаттамаларымды ұсынуға мәжбүр етті" (M=3,97), "Блогтарға жазу мені сөз таңдауы мен сөз емлесін мұқият тексеруге мәжбүр етті" (M=3,80) және "Блогта жазу мені ресми тіркеуді көбірек қолдануға мәжбүр етті". Бұл дегеніміз, блог жүргізу оқушылардың жазушылық қабілеттерін дамытудың тиімді құралы болып табылады, сонымен қатар блог жүргізу кезінде сөздік қорын қолдана отырып, сенімділікті арттырады. Келесі тармақтарды А бөлімінен алған ең төменгі ұпайлар - "Курстық блогтарда жазу мені мәтіндерімнің оқырмандарымен (оқырмандарымен) ойлануға және олармен қарым-қатынас жасауға мәжбүр етті" (M=3,35), "Блогтарда жазу грамматикамды мұқият тексеруге мәжбүр етті" (M=3,52) және

"Блогтарда жазу мені сөйлемдер мен абзацтардың құрылымына мұқият қарауға мәжбүр етті (M=3,70). Және басқа элементтер орташа балл алды. Нәтижелері бойынша оқушылар сөйлем құрау кезінде қиындықтарға тап болады, олар шақ пен грамматикалық құрылымдарды шатастырады.

Кесте 4. В бөлімінің сипаттамалық талдауы

	N	Минимум	Максимум	Ортаңғы	Стандартты ауытқу
9. Мен өзімнің жазу дағдыларымды дамыту үшін блогтарда жазғанды ұнатамын.	40	1,00	5,00	3,6500	1,18862
10. Мен тақта арқылы курстық блогтарға жазуды ыңғайлы сезінемін.	40	1,00	5,00	3,5500	1,15359
11. Менің дәлелдеу мен сипаттауға арналған жазбамды Интернетте блог жүргізу арқылы жақсартуға болады деп ойлаймын.	40	1,00	5,00	3,4500	1,06096
12. Блог жүргізу-ағылшын тілінде жазуды үйретудің тиімді әдісі.	40	1,00	5,00	3,5500	1,15359
13. Блог жүргізу академиялық жазудың сапасын жақсартып алады.	40	1,00	5,00	3,6250	1,05460
14. Блогтар мені белсенді, интерактивті жазуға ынталандыруы мүмкін.	40	1,00	5,00	3,5000	1,13228

Әр тармақтың нәтижелерін талдау мақсатында жүргізілген сипаттамалық талдау. Нәтижелер бойынша В бөлімінен алынған ең жоғары балл - "Мен өзімнің жазушылық шеберлігімді дамыту үшін блогтарда жазғанды ұнатамын"(M=3,65), "Блог жүргізу академиялық жазудың сапасын жақсартып алады" (M=3,62) және "Мен өзімді жайлы сезінемін тақта арқылы курстық блогтарда жазу". Нәтижелер көрсеткендей, оқушылар блог жүргізуді пайдаланған кезде өздерін сенімді сезінеді, сонымен қатар олар сабақтарда блог жүргізуге қызығушылық танытады. Бұл олардың академиялық жазу қабілеттерін арттыруға көмектеседі. Ең төменгі ұпайлар "Менің дәлелдеу және сипаттау үшін жазуымды Интернеттегі блог жүргізу арқылы жақсартуға болады деп ойлаймын" (M=3,45) және "Блогтар мені белсендірек, интерактивті жазуға ынталандыруы мүмкін" тармақтарын көрсетті. В бөлімінің нәтижелері Интернеттегі блог жүргізу аргументтерге қатысты мәселелер туғызатынын растады. Кейбір оқушылар блог жүргізуге мұқият емес. Екінші зерттеу сұрағына жауап беру үшін "Қатысушылар қолданатын веб-блогтар жынысына қарай қалай ерекшеленеді?" Манн-Уитни U-тесті қолданылды. Біз екі тәуелсіз айнымалыны салыстырған кезде Манн-Уитни U-тестін қолданамыз. 5-Кестеде келтірілген кристалды таза нәтижелер.

Кесте 5. Манн-Уитни U-тестінің нәтижелері

	жынысы	N	Орташа дәреже	U	p
Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерттім	ер	16	21,31	479,000	,719
	әйел	24	19,96		
Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым	ер	16	20,50	492,000	,655
	әйел	24	20,50		
Барлығы	ер	16	21,84	470,500	,552
	әйел	24	19,60		

Жоғарыда келтірілген мәліметтер ерлер мен әйелдер қатысушылары арасында статистикалық айырмашылық болмағанын көрсетті. А бөліміне сәйкес - Блогтар және менің жазушылық орташа дәрежемді қалай өзгерткенім (ер=21,31, әйел=19,96) статистикалық айырмашылықтың жоқтығын көрсетті. Бұл дегеніміз, олардың екеуі де блог жүргізу олардың академиялық жазу қабілеттерін дамытуға көмектеседі деп болжайды. Сандарға сәйкес еркек әйел мүшелерінің арасында шамалы айырмашылық бар. Бұл қатысушылардың санына байланысты, өйткені зерттеуге тек 16 ер оқушы қатысты, ал әйелдер еркектерге қарағанда көбірек қатысты. В бөлімі - Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым (ер=20,50, әйел=20,50) сонымен қатар ерлер мен әйелдер қатысушылары арасында ешқандай қарама - қайшылық болған жоқ. Таза нәтижелер барлығы көрсетті (ер=21,84, әйел=19,60). В бөлімінің нәтижелері бойынша ерлер мен әйелдер қатысушылары арасында айтарлықтай айырмашылық болған жоқ. Жоғарыда келтірілген нәтижелер ерлер мен әйелдер студенттерінің блог жүргізуді пайдалану кезінде табандылық танытатынын көрсетеді. Және олардың пайымдаулары түпкілікті болды. Зерттеудің алғашқы сұрағы "Қатысушылар қолданатын веб-блогтар университеттегі оқу жылдарына байланысты қалай ерекшеленеді?" 1-ші және 2-ші курс студенттерінің жазуды түсінуді дамыту үшін блог жүргізуді пайдалануға деген көзқарасы арасындағы айырмашылық анықталды. Нәтижелер 6-Кестеде көрсетілген.

Кесте 6-Манн-Уитни U-тестінің нәтижелері

	Баға	N	Орташа дәреже	U	p
Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерттім	1	10	19,20	137,000	,684
	2	30	20,93		
Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым	1	10	18,90	134,000	,615
	2	30	21,03		
Барлығы	1	10	19,95	144,500	,863
	2	30	20,68		

Манн-Уитни U-test нәтижелері бойынша есептелген деректер студенттің университетте оқыған жылдары арасында айтарлықтай айырмашылық жоқ екенін көрсетті. А бөлімі-Блогтар және менің жазуымды қалай өзгерткенім (1 курс = 19,20, 2 курс = 20,93). Мұның салдары 1-ші және 2-ші курс студенттерінің болжамдары блог жүргізуге қатысты шешуші екенін көрсетті. Бағалар арасында шамалы айырмашылық табылған жоқ. 1-ші курс актісінде оқушылар саны 2-ші курстан төмен болды, дегенмен олардың нәтижелері 2-ші курстарға қарағанда оң болды. Бұл дегеніміз, бірінші курс студенттері блог жүргізуді 2 курстан артық көреді. Екі сыныптың пікірлері де блогтар болды және сабақтарда блог жүргізуді пайдалану тәсілі олардың жазуды түсінуін өзгертті. В бөлімі-Блогтар және менің жазуды үйренуге деген көзқарасым (1 курс = 18,90, 2 курс = 21,03). 1-ші және 2-ші курстар арасында айтарлықтай айырмашылық болған жоқ. Зерттеуге қатысушылардың санына сәйкес шамалы сәйкессіздік болды. 2-ші курстағы блогтар туралы ойлау және олардың жазуды үйренуге деген көзқарасы түпкілікті болды. Жалпы нәтижелер (1 курс=19,95, 2 курс=20,68) айтарлықтай айырмашылықтың жоқтығын көрсетті.

7. Қорытынды

Ағымдағы зерттеудің нақты нәтижелері блог жүргізу олардың жазу қабілеттерін арттыруға көмектесетінін көрсетті. Ғаламдық Интернет біздің өмірімізде барған сайын маңызды орын алады, сондықтан біз сабақтарымызда инновациялық технологияларды пайдалануды елемеуге болмайды. Соңғы заманауи онжылдықтарда барлығы компьютер

экранының алдында көбірек уақыт өткізіп, ұялы телефондарды пайдаланады. Блог технологиялары-бұл тілдік қарым-қатынас ортасын құрудың бірегей құралы. Блог сынып дәптері ретінде қызмет ете алады, онда сыныпта өткізілетін іс-шаралар ұсынылуы мүмкін, қажет болған жағдайда түсініктеме берілген фотосуреттермен, сабақ тарихымен, күнтізбемен, ағымдағы тапсырмалардың тақырыптарымен және т.б. қоса беріледі. Жақында жүргізілген зерттеу веб-блог жүргізу жазуды түсінуді дамытудың тиімді құралы екенін көрсетті. Блогта ақпаратты оқуға және қабылдауға арналған ыңғайлы интерфейс бар, оны пайдаланушы өз қажеттіліктеріне сәйкес конфигурациялай алады; бұл арнайы клиенттік бағдарламаларды пайдалануға мүмкіндік береді, ақпаратты дербес компьютер арқылы да, мобильді байланыс құралдары арқылы да жариялауға болады. Блог студенттерге қолдау ретінде әрекет ете алады, бұл жазудың дамуына ықпал етеді.

Сілтемелер:

- 1) Atikah, A. S. Application of The Role Playing Method in Learning Drama Texts to Improve Writing Skills for Class VIII Junior High School Students // JLER (Journal of Language Education Research). – 2023. – Т. 6. – № 1. – P. 1–10.
- 2) Kuyyogsuy, S. Promoting Peer Feedback in Developing Students' English Writing Ability in L2 Writing Class // International Education Studies. – 2019. – Т. 12. – № 9. – P. 76–90.
- 3) Salaxiddinovna, M. G. Solutions to the problems of teaching writing skills in English in higher education institutions based on foreign manuals // Web of Scientist : International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – № 6. – P. 1782–1785.
- 4) Aminatun, D., Ngadiso, N., Marmanto, S. Applying PLEASE strategy to teach writing skill on students with different linguistic intelligence // Teknosastik. – 2019. – Т. 16. – № 1. – P. 34–40.
- 5) Haerazi, H., Irawan, L. A. Practicing genre-based language teaching model to improve students' achievement of writing skills // IJELTAL (Indonesian Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics). – 2019. – Т. 4. – № 1. – P. 9–18.
- 6) Kuyyogsuy, S. Promoting Peer Feedback in Developing Students' English Writing Ability in L2 Writing Class // International Education Studies. – 2019. – Т. 12. – № 9. – P. 76–90.
- 7) Briciu, V. A., Briciu, A., Csiki, A. E. Comparative Analysis of coronavirus influence on the content generated by Romanian travel blogs // Strategic Innovative Marketing and Tourism in the COVID–19 Era. – Springer, Cham, 2021. – P. 49–57.
- 8) Al-Jarf, R. Blogging about the Covid-19 Pandemic in EFL writing courses // Journal of Learning and Development Studies. – 2022. – Т. 2. – № 1. – P. 01–08.
- 9) Aydin, S. The use of blogs in learning English as a foreign language // Online Submission. – 2014. – Т. 4. – № 1. – P. 244–259.
- 10) Grimes, D. A., Schulz, K. F. Descriptive studies: what they can and cannot do // The Lancet. – 2002. – Т. 359. – № 9301. – P. 145–149.
- 11) Djankov, S., Murrell, P. Enterprise restructuring in transition : A quantitative survey // Journal of economic literature. – 2002. – Т. 40. – № 3. – P. 739–792.
- 12) Etikan, I., Musa, S. A., Alkassim, R. S. Comparison of convenience sampling and purposive sampling // American journal of theoretical and applied statistics. – 2016. – Т. 5. – № 1. – P. 1–4.
- 13) Fageeh, A. I. EFL learners' use of blogging for developing writing skills and enhancing attitudes towards English learning : An exploratory study // Journal of Language and Literature. – 2011. – Т. 2. – № 1. – P. 31–48.
- 14) Garcia, E., Moizer, J., Stephen, W., Haddoud, M. Student learning in higher education through blogging in the classroom // Computers & Education. – 2019. – Т. 136. – P. 61–74.

15) Muslem, A., Marhaban, S., Heriansya, H., Utama, R. P. The effects of using blog-assisted language learning (BALL) in improving non-native students' English writing skill in higher education; does it work? // JOTSE. – 2022. – T. 12. – № 1. – P. 21–32.

Investigating attitudes towards use of web-blogs on developing writing comprehension

A.K. Bimaganbetova

Khoja Ahmet Yasawi International Kazakh-Turkish University
Republic of Kazakhstan, Turkestan
ORCID: 0009-0005-0226-7299

N. M. Akeshova

Khoja Ahmet Yasawi International Kazakh-Turkish University
Republic of Kazakhstan, Turkestan
ORCID: 0000-0001-5585-1062

Abstract: Writing has a unique process in teaching foreign language. The research work is devoted to the analysis of the possibilities of using web blogs in the process of developing understanding of the written language. The effective use of information and communication technologies in the modern educational space is one of the main conditions for improving the quality of the educational process. In this sense, web blogs are seen as an important tool in improving students' written text comprehension skills, analyzing and systematically analyzing information, and developing their ability to reflect. In addition, blogging contributes to the expansion of students' language competence, scientific and creative expression of their thoughts, as well as the formation of independent and critical thinking skills. In the course of the study, the pedagogical potential, advantages and limitations of the use of web blogs are identified, and the methodological foundations of their effective use in educational practice are considered.

While gaining writing comprehension in English lessons, learners also create a critical and creative perspective and to help them learn new and different. It is also aimed to generate ideas.

The objective of the recent research study was to investigate attitudes towards use of Web-blogging on developing writing comprehension of learners. In the present study, overall 40 learners participated from I. Altynsarin Arkalik Pedagogical Institute, Pedagogy and Philology faculty. Descriptive research design was used in the current research study in order to achieve purpose of research. The questionnaire was surveyed between 1st and 2nd course learners. After collecting whole data the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 23 was utilized to calculate the results. In accordance the results descriptive statistics showed learners' positive attitudes towards use of Web-blogging on developing their writing capabilities. Moreover, there was no significant difference between courses and gender.

Key words: Web-blogging, writing comprehension, EFL learners, blogs.
